

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 (2550 : 15, 23-24) มาตรา 49 ได้กล่าวถึงบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้ อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่ต้องเก็บค่าใช้จ่ายผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ใน สภาวะยากลำบากต้องได้รับสิทธิและการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียม กับบุคคลอื่น มาตรา 80 (3) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและ ทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษา แห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากร ทางการศึกษาให้ก้าวหน้าเน้นการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมี จิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในการ ปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ซึ่งการจัดการศึกษาของชาติ เป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่สำคัญเพราะการเรียนรู้ของคนในชาติช่วยส่งเสริม ความเจริญอกงามของบุคคลและสังคมไทย โดยอาศัยการถ่ายทอดความรู้ การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้าง องค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคล มีการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยเฉพาะในปัจจุบันทรัพยากรมนุษย์ถือว่าเป็นปัจจัย ที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศเพราะบุคคลที่มีความรู้ความสามารถย่อมสามารถดำเนิน กิจกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ดีทรัพยากรบุคคลในชาติ จะมีความรู้ความสามารถ ได้ดีก็ขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการศึกษาเป็นหลัก (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 2)

ความสำคัญของการศึกษาสภาพพฤติกรรมและข้อเสนอแนะคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้านความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ได้กำหนดเกี่ยวกับแนวทางจัด

การศึกษาไว้ในมาตรา 6 ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินการ การจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2548 : 5-13) จุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขมีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 3) ความสำคัญของการศึกษาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ผลการสำรวจคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน และตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรอิงมาตรฐาน ซึ่งกำหนดสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดซึ่งประกอบด้วย ความรู้ความ สามารถ คุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ คือ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย และ 8) มีจิตสาธารณะที่หลักสูตรกำหนดให้ได้รับการปลูกฝังและพัฒนาผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการปฏิบัติ กิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในลักษณะต่างๆจนตกผลึกเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 3-5)

จากรายงานการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน คุณภาพการศึกษาปีการศึกษา 2554 ได้สรุปผลการ ประเมินพฤติกรรมนักเรียนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1. 2555 : 9-79) ในสิ้นปีการศึกษา 2554 พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร

แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 8 ด้าน คือ ด้านใฝ่เรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 69.12 ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน ร้อยละ 70.24 ด้านความมีวินัย ร้อยละ 72.30 ด้านอยู่อย่างพอเพียง ร้อยละ 75.67 ด้านจิตสาธารณะ ร้อยละ 78.07 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ร้อยละ 81.84 ด้านรักความเป็นไทย ร้อยละ 84.34 และด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ร้อยละ 90.89 ตามลำดับ จากข้อมูลดังกล่าวนี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความใฝ่เรียนรู้มีค่าคะแนนอยู่ในระดับต่ำสุดซึ่งปัญหาที่พบจากการสัมภาษณ์ นักเรียน (ชนะ ธนุศิลป์, 2555 : สัมภาษณ์) พบว่า นักเรียนขาดการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนที่เป็นห้องสมุด ค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต นักเรียนทำงานได้แต่ขาดความถูกต้องขาดความเอาใจใส่และความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ขาดความตั้งใจเรียน ขาดความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่โรงเรียน และนักเรียนส่วนหนึ่งเข้าห้องเรียนไม่ตรงเวลา และจากสภาพดังกล่าวทำให้โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 มีการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อพัฒนาการดำเนินงานและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ทราบว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีคะแนนอยู่ในระดับต่ำที่สุดจากคุณลักษณะทั้ง 8 ด้าน ซึ่งเมื่อพิจารณาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น พบว่า โรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 มีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 38 โรงเรียน ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่ครูยังไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้เป็นตามที่กำหนดไว้ได้ อาจเนื่องมาจากครูมีภาระงานมากต้องรับผิดชอบสอนทั้งในระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทำให้ต้องสอนโดยใช้วิธีมอบหมายงานให้ผู้เรียนค้นคว้าด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนมีการะงานมากเกินไป นอกจากนี้แหล่งค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ มีจำนวนจำกัด ไม่สามารถใช้งานได้ตรงตามความต้องการของตนเอง ครูขาดการควบคุมการค้นคว้า ส่งผลเสียต่อสุขภาพจิต และสุขภาพกายของผู้เรียน บางคนเกิดความเบื่อหน่ายการเรียนและหนีเรียน รวมทั้งก่อให้เกิดระบบลอกงานมากขึ้น ทำให้งานที่ส่งครูไม่มีคุณภาพ ซึ่งอาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในปัจจุบัน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1, 2555 : 5).

ผู้วิจัยซึ่งรับผิดชอบเป็นครูที่ปรึกษาทำหน้าที่ในการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในปีการศึกษา 2555 และร่วมรับผิดชอบงานวิชาการ ได้มีความสนใจที่จะศึกษาสภาพพฤติกรรม

และข้อเสนอแนะคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 เพื่อที่จะได้เป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความใฝ่เรียนรู้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 ตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียนของครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1

สมมุติฐานการวิจัย

1. พฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียน มีค่าระดับพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. พฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนที่อยู่ที่มีสถานภาพต่างกันโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
3. พฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียนและ
นักเรียนที่มีสังกัดอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

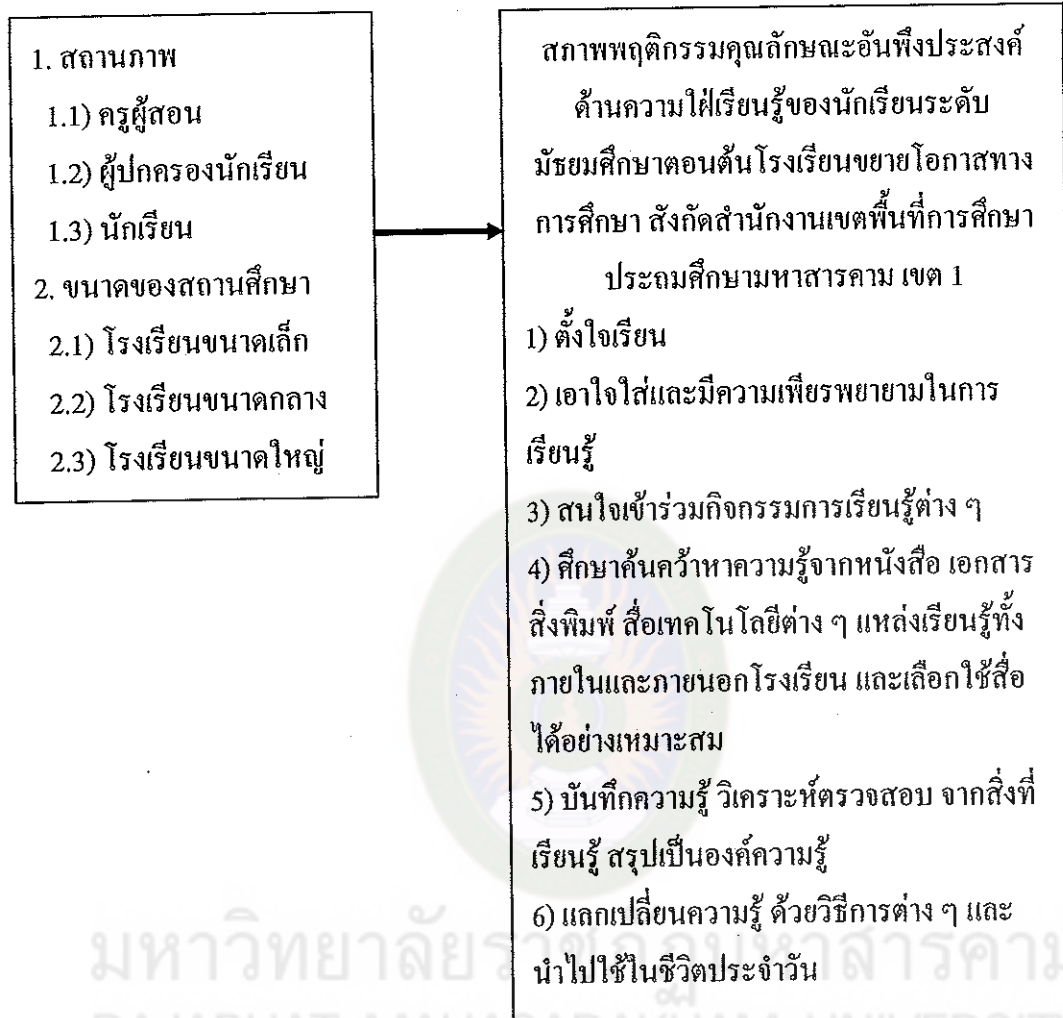
กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดหลักการ เกี่ยวกับพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2551 ตามแนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์หลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในการประเมินพฤติกรรมนักเรียนใน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ ในพฤติกรรมนักเรียนด้าน 1) ตั้งใจเรียน 2) เอาใจใส่
และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ 3) สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 4) ศึกษาค้นคว้า
ความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีต่างๆ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก
โรงเรียน และเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม 5) บันทึกความรู้ วิเคราะห์ ตรวจสอบจากสิ่ง
ที่เรียนรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้ และ 6) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ และนำไปใช้ใน
ชีวิตประจำวัน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 22) แสดงเป็นแผนภูมิ ได้ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ด้านเนื้อหาในการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาคุณลักษณะอันพึงประสงค์
นักเรียนด้านความใฝ่เรียนรู้ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 22)

1.1 ตั้งใจเรียน

1.2 เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้

1.3 สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ

1.4 ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม

1.5 บันทึกความรู้ วิเคราะห์ตรวจสอบจากสิ่งที่เรียนรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้

1.6 แลกเปลี่ยนความรู้ ด้วยวิธีการต่าง ๆ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 219 คน ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 2,207 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เรียนในปีการศึกษา 2555 จำนวน 2,207 คน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 รวมทั้งสิ้น 5,360 คน

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 429 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 44) โดยกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ได้จำนวน 3 อำเภอ มีโรงเรียน จำนวน 23 โรงเรียน แยกเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 1 โรงเรียน จำนวน ครูผู้สอนจำนวน 20 คน นักเรียน 276 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 13 โรงเรียน ครูผู้สอน จำนวน 84 คน นักเรียนจำนวน 1,014 คน โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 9 โรงเรียน ครูผู้สอน จำนวน 54 คน นักเรียนจำนวน 333 คน สุ่มจำนวนครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน ทั้ง 3 ขนาดในโรงเรียน 23 โรงเรียน มากำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์หลักร้อยละ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 15 เกณฑ์หลักพันใช้เกณฑ์กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 38) ได้กลุ่มตัวอย่างจากจำนวนครูผู้สอน ที่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 9 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 31 คน โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 19 คนนักเรียนใช้เกณฑ์สุ่มตามเกณฑ์นักเรียน ร้อยละ 15 เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียน 41 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวนนักเรียน 102 คน โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวนนักเรียน 42 คน ส่วนผู้ปกครองนักเรียนใช้เกณฑ์เดียวกันกับนักเรียนที่ใช้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 15 (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 38) เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 41 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 102 คน โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 42 คน

4. ตัวแปร

4.1 ตัวแปรอิสระ

4.1.1 ครูผู้สอน

4.1.2 ผู้ปกครองนักเรียน

4.1.3 นักเรียน

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ด้านความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย

4.2.1 ตั้งใจเรียน

4.2.2 เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้

4.2.3 สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ

4.2.4 ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม

4.2.5 บันทึกความรู้ วิเคราะห์ตรวจสอบ จากสิ่งที่เรียนรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้

4.2.6 แลกเปลี่ยนความรู้ ด้วยวิธีการต่าง ๆ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพพฤติกรรม หมายถึง สิ่ง que แสดงถึงคุณลักษณะด้านพฤติกรรม การปฏิบัติตัวที่มีความเหมาะสมของนักเรียนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง คุณลักษณะที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ที่ต้องการให้ปลูกฝัง ในตัวนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย คุณลักษณะรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

3. ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความใฝ่เรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติตนเกี่ยวกับความตั้งใจเรียนเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะ 6 ประการ คือ พฤติกรรมตั้งใจเรียน เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม สรุปเป็นองค์ความรู้ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ประกอบด้วย

พฤติกรรม ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ตรวจสอบ จากสิ่งที่เรียนรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนความรู้ ด้วยวิธีการต่าง ๆ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันซึ่งสามารถ

4.1 ตั้งใจเรียน หมายถึง คุณลักษณะที่นักเรียนมีความพากเพียรพยายาม เอาใจใส่ ต่อการเรียน การมาเรียนอย่างสม่ำเสมอ การเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ ความขยันหมั่นเพียรศึกษา ด้วยตนเอง ความเอาใจใส่เรียนรู้ และนักเรียนมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย

4.2 เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่นักเรียน เอาใจใส่ผูกพันอยู่กับงาน รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ หมั่นสังเกตตรวจสอบ ไม่ทอดธุระ หรือทอดทิ้ง ทำด้วยความระมัดระวังรอบคอบด้วยความมีสติรู้ตัวตลอดเวลา เมื่อมีปัญหา ขัดข้องเกิดขึ้นก็สามารถปฏิบัติแก้ไข ได้ถูกต้องและรวดเร็วทันเหตุการณ์โดยอาศัยความอดทน ความเพียรพยายามในการเรียนรู้ และรู้จักนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4.3 สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ หมายถึง คุณลักษณะที่นักเรียนมีความ ตั้งใจเรียนรู้ อยากรู้ อยากเห็นอยากทำ อยากเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆที่เกิดขึ้นทั้งภายใน และภายนอก โรงเรียน นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม และรู้จักสอบถามในสิ่งที่ยัง รอบตัวอย่างสม่ำเสมอ

4.4 ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ หมายถึง คุณลักษณะ ที่นักเรียนใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการแสวงหาความรู้จากหนังสือ และสิ่งพิมพ์ต่างๆ สื่อเทคโนโลยีต่างๆ และแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ภายในและภายนอก โรงเรียน สามารถเลือกใช้สื่อได้ อย่างเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ตามระยะเวลาที่มีความเหมาะสม

4.5 บันทึกความรู้ วิเคราะห์ ตรวจสอบสิ่งที่เรียนรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่นักเรียนสะสมความรู้โดยการจดข้อความเพื่อช่วยความทรงจำหรือเพื่อเป็น หลักฐาน โดยการจดย่อๆ ที่เกิดจากความเข้าใจและสามารถแยกแยะข้อเท็จจริง พร้อม ตรวจสอบสิ่งที่เรียนรู้บันทึกเป็นความรู้ที่อยู่ภายในตัวนักเรียนที่มีได้ลอกเลียนแบบมาเป็น องค์ความรู้ที่เกิดขึ้นใหม่เพื่อพัฒนาโครงสร้างความรู้ต่อไป สามารถนำมาปรับใช้ให้เหมาะสม กับสถานการณ์หรืองานที่ทำอยู่

4.6 แลกเปลี่ยนความรู้ ด้วยวิธีการต่าง ๆ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน หมายถึง คุณลักษณะที่นักเรียนหรือกลุ่มนักเรียนมีความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งร่วมกันมารวมตัวกัน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยความสมัครใจ เพื่อร่วมสร้างความเข้าใจหรือพัฒนาแนวปฏิบัติ

ในเรื่องนั้น ที่มีองค์ประกอบด้วยนักเรียน สถานที่ และบรรยากาศที่ดี สิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมที่นำไปสู่การนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

5. ขนาด โรงเรียน หมายถึง การกำหนดขนาดโรงเรียนตามเกณฑ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่ใช้จำนวนนักเรียนเป็นตัวกำหนด ดังนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1. 2553 : 58)

5.1 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 181 คนขึ้นไป

5.2 โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 61- 180 คน

5.3 โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 1- 60 คน

6. โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอน 3 ระดับ คือ ระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เป็นนโยบายของทางราชการเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่เป็นการขยายโอกาสแก่นักเรียน ได้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ใกล้เคียงกันในโรงเรียนประถมศึกษาเดิม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้บริหาร และครู ได้ทราบสภาพพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1

2. ข้อมูลจากการวิจัยนี้ ผู้บริหารและคณะครูสามารถนำไปวางแผนการดำเนินงาน พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน ได้อย่างเหมาะสมและมีคุณภาพ